

HAMPELNÉ MÁRIA

BENYOMÁSAIM HEGYI BÉLA: KOPASZ A DOMBON C. REGÉNYÉRŐL

A 60-as évekre az ezredfordulóból visszatekinteni nem kis feladat. Az objektivitást segítené ugyan a "történelmi távlat", de minden más rontja, leginkább a jelenben eluralkodó krimi-szemlélet. Legtöbb történet - bárhonnan szól - bűntények romlott sorozata. Mintha a kegyetlenség és különféle negatívumok tennék csak érdekeltté a nézőket és olvasókat.

Ez magyarázza talán a szerző igyekezetét, hogy az adott történelmi helyzet szörnyűségeit krimi-motívumokkal tetézzék. Pl.: az öregasszony megfojtása; a pap elgázolása gerinctörése után; a férfi főszereplő akkor tudja meg, hogy szerelme anyját lőtte le 56-ban, amikor a nő, nem tudva semmiről, az ő gyermekét hordja a szíve alatt, stb. A meseszöveg ebben hasonlít egy mai TV-sorozat szemléletéhez. Egyébként van olyan fiatal lány, akit korábban nem érdekel mi történt a szüleivel, s miben halt meg az anyja? Egy nagyszülő óvóintézkedésein át szokott törni a jogos kíváncsiság.

Nem vonom kétségbe, hogy megtörténtek a szereplőkkel mindazok, amik élénk tárulnak a könyvben, sokkal többek és tragikusabbak is talán. A szerző szerelme anyját lőtte le 56-ban, amikor a nő, nem tudva semmiről, az ő gyermekét hordja a szíve alatt, stb. A meseszöveg ebben hasonlít egy mai TV-sorozat szemléletéhez. Egyébként van olyan fiatal lány, akit korábban nem érdekel mi történt a szüleivel, s miben halt meg az anyja? Egy nagyszülő óvóintézkedésein át szokott törni a jogos kíváncsiság.

Nem vonom kétségbe, hogy megtörténtek a szereplőkkel mindazok, amik élénk tárulnak a könyvben, sokkal többek és tragikusabbak is talán. A szerző semmiféle intimitást nem hagyva tárgyalódott az egyébként egészében vázlatosnak érzett regény folyamán, hogy kevesebb mellett helyet kaphatott volna némi lelki aspektus. Különösen a befejezés erkölcsi, érzelmi és egzisztenciális konfliktusa nyitva hagyott kérdésének továbbgondolását tette lehetetlenné. Ez is erősen mai szemléletmód. A 60-as években még nem mutatták be lépten-nyomon képek, szövegek a szex fiziológiai részleteit. Hagytak valamit a két félre tartozó, bensőséges szféra tiszteletben tartásával nyilvánosság elé nem tartozónak. A szerelemben egyformán érték a biológiai és lelki oldal, egyiket csak a másik rovására lehet hangsúlyozni, amivel elszegényedik az egész kapcsolat. A szexualitás értékesebb annál, minthogy fogyasztási cikké váljon. Ma olyan nagy a kínálat, hogy nem véletlen a Viagra szükségessége. Kár erősíteni ezt az irányt.

A gazemberek esetében (Sípos, Bercsán) bőven elég volt a megtudható, de nem volt jellemző valójában rájuk a nevetésbe törés, maguk meggyőzésére is inkább komolyan gyűlölködtek-kegyetlenkedtek, a közérzetük érdekében.

A könyv szereplői szerencsétlen áldozatok. Várnánk valami kitekintést. A szomszéd öregasszony szájából elhangzik: "...új élet az, lelkem..." Tóth atya naplója az ellenségszeretet és megbocsátás körüli nehézségeivel marad abba és Isten irgalmára hagyatkozik. Ez teljesen igaz akkor is, ha nem illeszkedik szervesen az elbeszélés közegébe. Legtöbb történet - bárhonnan szól - bűntények romlott sorozata. Mintha a kegyetlenség és különféle negatívumok tennék csak érdekeltté a nézőket és olvasókat.

Ez magyarázza talán a szerző igyekezetét, hogy az adott történelmi helyzet szörnyűségeit krimi-motívumokkal tetézzék. Pl.: az öregasszony megfojtása; a pap elgázolása gerinctörése után; a férfi főszereplő akkor tudja meg, hogy szerelme anyját lőtte le 56-ban, amikor a nő, nem tudva semmiről, az ő gyermekét hordja a szíve alatt, stb. A meseszöveg ebben hasonlít egy mai TV-sorozat szemléletéhez. Egyébként van olyan fiatal lány, akit korábban nem érdekel mi történt a szüleivel, s miben halt meg az anyja? Egy nagyszülő óvóintézkedésein át szokott törni a jogos kíváncsiság.

Nem vonom kétségbe, hogy megtörténtek a szereplőkkel mindazok, amik élénk tárulnak a könyvben, sokkal többek és tragikusabbak is talán. A szerző 144 oldalon nem törekedhetett teljességre a szereplők ábrázolásában, vázlatosságra szorítkozik és igyekszik érzékeltetni szereplői erkölcsi színvonalát. Tóth atya

gyengeségében még áldozattá is válik, szemben más megnevezettekkel (Bulányi Gy., Halász Piusz), akiket hősöknek nevez. A naplórészletek nem meggyőzőek és saját erősítésre sem voltak alkalmasak, nem is illeszkedtek az írás jellegébe.

A főszereplő fiatal pár bontakozó szerelme kezdettől egysíkúnak tűnt. A testi vonzalom olyan részletességgel és semmiféle intimitást nem hagyva tárgyalódott az egyébként egészében vázlatosnak érzett regény folyamán, hogy kevesebb mellett helyet kaphatott volna némi lelki aspektus. Különösen a befejezés erkölcsi, érzelmi és egzisztenciális konfliktusa nyitva hagyott kérdésének továbbgondolását tette lehetetlenné. Ez is erősen mai szemléletmód. A 60-as években még nem mutatták be lépten-nyomon képek, szövegek a szex fiziológiai részleteit. Hagytak valamit a két félre tartozó, bensőséges szféra tiszteletben tartásával nyilvánosság elé nem tartozónak. A szerelemben egyformán érték a biológiai és lelki oldal, egyiket csak a másik rovására lehet hangsúlyozni, amivel elszegényedik az egész kapcsolat. A szexualitás értékesebb annál, minthogy fogyasztási cikké váljon. Ma olyan nagy a kínálat, hogy nem véletlen a Viagra szükségessége. Kár erősíteni ezt az irányt.

A könyv szereplői szerencsétlen áldozatok. Várnánk valami kitekintést. A szomszéd öregasszony szájából elhangzik: "...új élet az, lelkem..." Tóth atya naplója az ellenségszeretet és megbocsátás körüli nehézségeivel marad abba, és Isten irgalmára hagyatkozik. Ez teljesen igaz akkor is, ha nem illeszkedik szervesen az elbeszélés közegébe.

Budapest, 1998. 10. 07.